KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 8 päivänä syyskuuta 2004,

tukiohjelmasta, jonka Italia on toteuttanut investointeihin myönnettyinä verohyvityksinä

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 2638)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2005/655/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]),

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Italian viranomaiset ilmoittivat tietyillä alueilla tehtäviä investointeja koskevasta tukiohjelmasta komissiolle huhtikuussa 2003 perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Koska kyseistä ohjelmaa ei toimitettu ennen sen voimaantuloa komission hyväksyttäväksi, se kirjattiin sääntöjenvastaiseksi tueksi numerolla NN 53/03.

(2) Italian viranomaiset toimittivat lisätietoja 4 päivänä heinäkuuta 2003. Komissio päätti 17 päivänä syyskuuta 2003 aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn (jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös') ja pyysi Italiaa toimittamaan kaikki tiedot, jotka tarvitaan toimenpiteen arvioimiseksi. Komission päätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]). Huomautuksia ei saatu asianomaisilta eikä Italialta.

(3) Komissio pyysi uudestaan 16 päivänä joulukuuta 2003 Italiaa toimittamaan tietoja ja ilmoitti, että jos vastausta ei anneta, se varaa oikeuden tehdä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([3]) 10 artiklan 3 kohdan mukaisen tietojen antamista koskevan välipäätöksen. Italia ei toimittanut tietoja. Komissio teki 22 päivänä huhtikuuta 2004 päätöksen, jossa se määräsi Italian toimittamaan kuukauden kuluessa kaikki merkitykselliset tiedot, jotka tarvitaan toimenpiteen täydellistä arviointia varten. Italia ei toimittanut tietoja määräajan kuluessa.

(4) Italia pyysi 26 päivänä toukokuuta 2004 15 työpäivän pituista jatkoaikaa vastatakseen tietojen toimittamista koskevaan välipäätökseen. Komissio ilmoitti Italialle ottavansa huomioon Italian aikomuksen toimittaa tiedot 17 päivään kesäkuuta 2004 mennessä, vaikka komission päätöksessä vahvistettu määräaika oli päättynyt.

(5) Italia toimitti lisätiedot 17 päivänä kesäkuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (joka kirjattiin saapuneeksi 22 päivänä kesäkuuta 2004).

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

(6) Tukiohjelman oikeusperustana on 27 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain nro 289 (talousarviolaki vuodeksi 2003) 94 §:n 14 momentti.

(7) Kyseisen tukiohjelman tarkoituksena on edistää investointeja tietyillä Italian alueilla aluekehitystavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelma on voimassa 31 päivään joulukuuta 2006, ja vuosien 2003, 2004 ja 2005 vuotuiset määrärahat ovat 2 miljoonaa euroa.

([1]) EUVL C 300, 11.12.2003, s. 2.
([2]) Ks. alaviite 1.
([3]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

(8) Kuten kahdessa muussa komission hyväksymässä Italian aluetukiohjelmassa ([4]), joiden alueellista soveltamisalaa ilmoitetulla ohjelmalla käytännössä laajennetaan, tuki myönnetään verohyvityksenä poistokelpoisiin omaisuuseriin tehtäviin investointeihin. Tukea myönnetään "nettoinvestointeihin", jotka määritetään tietyn ajan kuluessa uusiin omaisuuseriin tehtyjen investointien määrän ja samaa ajanjaksoa koskevien, yrityksen kaikkien omaisuuserien myynnin ja poistojen määrän välisenä erotuksena. Tuki-intensiteetiksi on ilmoitettu 8 prosenttia NAE, mutta tätä korotetaan pienten yritysten osalta 10 prosenttiyksikköä brutto ja keskisuurten yritysten osalta 6 prosenttiyksikköä brutto.

(9) Tuensaajia ovat monille eri toimialoille kuuluvat yritykset ([5]), jotka investoivat tietyille Italian alueille. Alueet on määritelty 23 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain nro 448 4 §:ssä ja valtiovarainministeriön 25 päivänä elokuuta 2000 päivätyssä kiertokirjeessä nro 161. Tukikelpoisia alueita ovat

— seuraavat maakunnat: Agrigento, Avellino, Bari, Benevento, Brindisi, Cagliari, Caltanissetta, Campobasso, Caserta, Catania, Catanzaro, Cosenza, Crotone Enna, Foggia, Frosinone, Isernia, Lecce, Massa, Matera, Messina, Napoli, Nuoro, Oristano, Palermo, Potenza, Reggio Calabria, Salerno, Sassari Siracusa, Taranto, Trapani, Vibo Valentia ja Viterbo,

— seuraavat kunnat: Tivoli (Rooma), Formia (Latina), Sora (Frosinone) ja Cassino (Frosinone).

(10) Ohjelmaa ei sovelleta maataloustuotteiden tuotantoon, jalostukseen tai kaupanpitämiseen eikä kuljetusalalla tai terästeollisuudessa, siten kuin se on määritelty alueellisesta tuesta suurille investointihankkeille annetuissa monialaisissa puitteissa ([6]). Ohjelmaa ei sovelleta myöskään valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa ([7]) määriteltyihin vaikeuksissa oleviin yrityksiin. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([8]) on yksityiskohtainen kuvaus kaikista edellytyksistä, jotka yritysten on täytettävä tukea saadakseen.

III MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

(11) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Lisäksi komissio epäili tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, koska kyseessä on alueellinen investointituki alueilla, joihin ei sovelleta perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a) ja c) alakohdassa tarkoitettuja poikkeuksia. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([9]) on yksityiskohtainen kuvaus menettelyn aloittamisen perusteista, joita Italia ei ole kiistänyt.

IV TUEN ARVIOINTI

1. Tukitoimenpiteen olemassaolo

(12) Ohjelman puitteissa myönnetään verohyvityksiä investointeihin, jotka on tehty lainsäädännössä ja hallinnollisissa määräyksissä määritellyillä alueilla. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([10]) mainituista syistä komissio katsoo, että joillekin yrityksille myönnetään tällä tavalla taloudellinen etu valtion varoista ja että se vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(13) Tämän vuoksi toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea ja periaatteessa kielletty. Toimenpide voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi vain, jos siihen voidaan soveltaa jotakin perustamissopimuksessa tarkoitetuista poikkeuksista.

2. Tuen sääntöjenmukaisuus

(14) Koska tarkasteltavana oleva toimenpide on tukea, komissio pahoittelee, että Italian viranomaiset eivät ole noudattaneet perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaista velvollisuuttaan ilmoittaa toimenpiteestä komission hyväksynnän saamiseksi ennen toimenpiteen toteuttamista.

3. Arviointi tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille

(15) Tukiohjelmaan ei voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan tai 3 kohdan b ja d alakohdan mukaisia poikkeuksia ilmeisistä syistä, kuten jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([11]) todettiin. Koska tukiohjelma koskee aluekehitykseen liittyvien investointien edistämistä ja Italia on ilmoittanut siitä aluetukena, komissio on tarkastellut tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen ([12]) mukaan.

(16) Tältä osin komissio esitti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä erinäisiä epäilyjä tukiohjelman soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Komissio katsoo, että kaikki tuolloin esitetyt epäilyt ovat osoittautuneet aiheellisiksi seuraavista syistä:

([4]) N 324/02 perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen mukaisilla alueilla ja N 198/03 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen mukaisilla alueilla.
([5]) Kaivostoiminta ja tehdasteollisuus, palvelut, matkailu, kauppa, rakennusala, sähkön, höyryn ja kuuman veden tuotanto ja jakelu, kalanjalostus ja vesiviljely.
([6]) EYVL C 70, 19.3.2002, s. 8.
([7]) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.
([8]) Ks. alaviite 1.
([9]) Ks. alaviite 1.
([10]) Ks. alaviite 1.
([11]) Ks. alaviite 1.
([12]) EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

a) Ohjelman perusteella myönnetään tukea alueilla, joihin ei voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohtaa. Italian vuosien 2000–2006 aluetukikartan ([13]) mukaan Campobasson, Frosinonen, Isernian, Massa Carraran ja Viterbon maakunnat sekä Tivolin ja Formian kunnat ovat mainittujen poikkeusten mukaisia alueita vain osittain. Sen vuoksi näillä alueilla ei voida soveltaa mitään aluetukiohjelmaa.

b) Näyttää siltä, että ohjelman perusteella tukea myönnetään myös alueilla, joihin voidaan soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohtaa. Komissio on kuitenkin jo hyväksynyt näillä alueilla sovellettavia tukiohjelmia ([14]), joiden perusteella myönnetään ja voidaan panna täytäntöön vastaavanlainen verohyvitys investoinneista. Komissio pitää sen vuoksi mahdollisena, että tarkasteltavana olevaa ohjelmaa sovelletaan pääasiassa edellä a kohdassa mainituilla alueilla.

c) Ohjelmassa ei mainita selvästi velvollisuutta noudattaa niitä erityissääntöjä, jotka on esitetty kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukien tarkastelemista koskevissa suuntaviivoissa ([15]), kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä 17 päivänä joulukuuta 1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2792/1999 ([16]) ja kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä annetun asetuksen (EY) N:o 2792/1999 muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 2002 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2369/2002 ([17]).

(17) Komissio ei tiennyt, oliko kyseisen tukiohjelman perusteella myönnetty tukia ja millä alueilla, koska Italia ei ollut toimittanut minkäänlaisia tietoja. Komissio teki sen vuoksi tietojen toimittamista koskevan välipäätöksen. Asetuksen (EY) N:o 659/1999 mukaan komissio voi tehdä päätöksen sääntöjenvastaisesta tuesta käytettävissä olevien tietojen perusteella, jos jäsenvaltio ei ole noudattanut tietojen toimittamista koskevaa välipäätöstä.

(18) Italia ei toimittanut tietoja komission päätöksessä asetetussa määräajassa. Komissio aikoo kuitenkin ottaa huomioon tiedot, jotka Italia toimitti määräajan jälkeen ja joissa se totesi, että

— tukiohjelmaa ei ole vielä sovellettu,

— yhdellekään yritykselle ei ole myönnetty tukea tarkasteltavana olevan tukiohjelman perusteella, koska ohjelman tultua voimaan vuonna 2002 asiaan liittyviä hallinnollisia ohjeita ei ole annettu eikä verohyvitysmenettelyn käytön edellyttämää verolakia ole vahvistettu.

(19) Komissio ottaa huomioon Italian ilmoituksen, jonka mukaan yhdellekään yritykselle ei ole myönnetty tukea tarkasteltavana olevan tukiohjelman perusteella. Se ottaa huomioon myös sen, että verohyvityksen käyttöönottoa koskevan lain säännökset, joissa myönnetään oikeus verokannustimeen viittaamatta myöhempiin hallinnollisiin ohjeisiin, tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003 ja että ne ovat edelleen voimassa. Italia ei ole antanut mitään sitoumusta tai osoitusta tukiohjelman lakkauttamisesta. Komissio katsoo näin ollen aiheelliseksi tehdä päätöksen kyseisestä tukiohjelmasta.

(20) Käytettävissä olevien tietojen perusteella aluetukiohjelmaa sovelletaan alueilla, jotka eivät ole aluetukikelpoisia. Komissio katsoo, että kyseinen ohjelma ei sovellu yhteismarkkinoille alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen perusteella edellä johdanto-osan 15 ja 16 kappaleessa mainituista syistä, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([18]).

V PÄÄTELMÄT

(21) Komissio katsoo, että kyseinen toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Italia on pannut kyseisen tuen täytäntöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Edellä 15–20 kappaleessa esitetyn analyysin perusteella komissio toteaa, että tuki ei sovellu yhteismarkkinoille.

(22) Tämä päätös, joka koskee investointeihin myönnetyistä verohyvityksistä muodostuvaa tukiohjelmaa ja tapauksia, joihin ohjelmaa on sovellettu, on pantava täytäntöön viipymättä, mukaan luettuna mahdollisesti jo myönnettyjen sääntöjenvastaisten yksittäisten tukien takaisinperiminen,

([13]) Komission päätös 2002/282/EY, tehty 20 päivänä syyskuuta 2000, Italian aluetukikartta vuosiksi 2000–2006: alueet, joilla voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta (EYVL L 105, 20.4.2002, s. 1).

([14]) N 324/02 perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen mukaisilla alueilla ja N 198/03 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen mukaisilla alueilla.

([15]) EYVL C 19, 20.1.2001, s. 7..

([16]) EYVL L 337, 30.12.1999, s. 10. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 485/2005 (EUVL L 81, 30.3.2005, s. 1).

([17]) EYVL L 358, 31.12.2002, s. 49.

([18]) Ks. alaviite 1.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Valtiontukiohjelma, josta myönnetään verohyvityksiä investointeihin ja jonka Italia on pannut täytäntöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2. Italian on kumottava kyseinen tukiohjelma, jos se on edelleen voimassa, ja pidättäydyttävä suorittamasta sen perusteella maksuja tämän päätöksen päiväyksestä alkaen.

2 artikla

Jos 1 artiklassa mainitun tukiohjelman perusteella on jo myönnetty tukea, Italian on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajilta.

Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.

Takaisinperittäviin määriin sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

Korko lasketaan komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([19]) säännösten mukaisesti.

3 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet ja esitettävä yksityiskohtaisesti toimenpiteet, jotka se on toteuttanut kyseisen yhteismarkkinoille soveltumattoman tukiohjelman kumoamiseksi, ja toimitettava kyseisiä toimenpiteitä koskevat asiakirjat.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 8 päivänä syyskuuta 2004.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

([19]) EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.